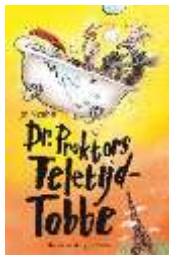


# Dr. Proktors Teletijd-Tobbe

Jo Nesbø



## Over het boek:

Bulle en Lise krijgen een ansichtkaart van dokter Proktor uit Parijs. De tekst op de kaart is zeer cryptisch, maar ze begrijpen er wel uit dat hij hen nodig heeft. Als de postzegel op de kaart uit 1888 blijkt te komen, vertrekken ze onmiddellijk naar Parijs. In Parijs aangekomen blijkt dat dokter Proktor zijn oude uitvinding, de teletijdtoebbe, aan de praat heeft gekregen.

Dokter Proktor zit in het verleden – diep in de problemen! Geholpen door Proktors vroegere geliefde Juliette, reizen Bulle en Lise de dokter achterna. Het is het begin van een groot avontuur: Bulle belandt in de goede tijd, maar op de verkeerde plek. Lise komt op de goede plek terecht, maar dokter Proktor is daar al vertrokken. Er volgt een chaotisch heen en weer gereis door de tijd om elkaar te vinden, waarbij ze flink worden dwarsgezet door Raspa, de ex-assistente van dokter Proktor. Bulle en Lise ontmoeten allerlei bekende historische figuren, zoals Napoleon en meneer Eiffel. Ze belanden zelfs bij Jeanne d’Arc in de cel... Het blijkt helemaal niet gemakkelijk te zijn om de loop van de geschiedenis te veranderen, maar na een heleboel tijdreizen, komt uiteindelijk toch alles en iedereen weer op zijn pootjes terecht.



## Over de schrijver:

Jo Nesbø (Oslo, 1960) is de meest succesvolle thrillerauteur van Noorwegen. Hij won al diverse prijzen voor zijn romans, die in meer dan twintig talen worden uitgegeven. Naast schrijver is hij voormalig profvoetballer, beurshandelaar, componist, wereldreiziger en zanger van de Noorse rockband Di Derre. Bij Lemniscaat verschenen al vier boeken over Doktor Proktor.

Meer informatie op: [www.lemniscaat.nl](http://www.lemniscaat.nl)

**Thema's:** anders zijn, reizen, geschiedenis, achtervolging, humor, tijdreizen, geheimen

**De lessuggesties passen bij de volgende vakken:** taal, Nederlands, geschiedenis, wiskunde/rekenen, handvaardigheid, dramatische expressie

## Lessuggesties

**Doelgroep:** *Dr. Proktors Teletijdtobbe* is geschikt voor kinderen van 9+. Onderstaande opdrachten zijn bedoeld voor leerlingen vanaf groep 5 van het basisonderwijs.

**Tijdsinvestering:** Afhankelijk van de gekozen opdrachten variërend van een half uur tot enkele uren.

**Uitvoering:** Klassikale start, vervolginvulling zowel individueel als in groepjes mogelijk

## Introductie

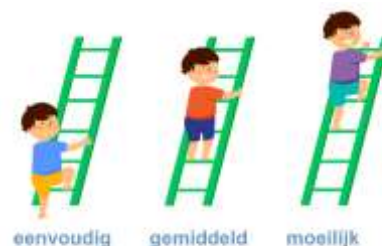
Toon de omslag van *Dr. Proktors Teletijd-tobbe* aan uw leerlingen en laat hen reageren op de illustratie en de titel. Wat denken ze van het verhaal achter deze omslag? Lijkt het vrolijk, droevig, spannend? Waarom? En wat zou een Teletijdtobbe zijn? Wat is een tobbe? Kent iemand misschien de Teletijdmachine uit *Suske en Wiske*? Wat kun je daarmee doen? Zou een van uw leerlingen wellicht interesse hebben in een reisje met een teletijdmachine? Waar zou hij of zij naar toe willen reizen? Waarom?

Richt nu weer de aandacht op de omslag. In de tobbe (badkuip) zitten drie mensen. Laat uw leerlingen vertellen wat ze van de personen vinden. Stel ze vervolgens voor als dokter Proktor, Bulle en Lise. Vertel dat deze drie allerlei bijzondere avonturen beleven met de Teletijdtobbe. Stap vervolgens over naar één van de volgende opdrachten.

## Uitvoering

Maak een keuze uit de onderstaande lessuggesties en leid deze in bij de leerlingen.

De moeilijkheidsgraad van de lessuggesties wordt aangeduid met de volgende symbolen:



### Lessuggestie 1: leesverslag

Maak een leesverslag van *Dr Proktors Teletijdtobbe*.

#### Voor de docent:

- Laat uw leerlingen een eenvoudig leesverslag maken. Een bruikbaar formulier Hiervoor vindt u in bijlage 2 (vanaf 8 jaar).



## Lessuggestie 2: tekst met vragen

Lees hoofdstuk 1 van tot en met bladzijde 11 en beantwoord de volgende vragen.

**Opdracht 1:** Welk instrument bespeelt Bulle? En welk Lise?

**Opdracht 2:** Welke lied probeert het orkest te spelen?

**Opdracht 3:** Waarom moeten de muzikanten respect hebben voor De Marseillaise? Vindt jij dat meneer Madsen gelijk heeft met zijn opdracht om dit speciale lied met respect te bespelen?

**Opdracht 4:** Hoe weet je dat het muziekstuk niet zo mooi bespeeld wordt? Welke woorden worden daarvoor gebruikt?



## Lessuggestie 3: geschiedenis – beroemde personen

In *Dr. Proktors Teletijdtobbe* komen verschillende beroemde mensen uit de geschiedenis voor, bijvoorbeeld Gustave Eiffel, Napoleon Bonaparte, Eddy Merckx en Jeanne d'Arc. Ken je hun namen? En weet je iets over hun levensverhalen?

Kies één van de beroemde mensen uit. Zoek uit wie hij of zij was en waarom hij of zij beroemd is geworden. Maak dan een Leporello-boekje over hun leven.

Maak een leporello over Napoleon of Jeanne d' Arc. Vraag je meester of juf zo nodig hoe je dat doet maar hieronder vind je ook wat tips.

### Opdracht:

Maak een leporello boekje over Napoleon, Jeanne d'Arc, Eddy Merckx of Gustave Eiffel.

### Tips:

Een leporello is een boekje dat in een zigzag vorm is gevouwen. Het lijkt een beetje op een accordeon. Je kunt hem op verschillende manieren in elkaar zetten. Hieronder zie je één manier.



**Stap 1:** Neem een paar vellen papier (wit of gekleurd) en bevestig die aan elkaar door een van de smalle zijden aan elkaar te plakken. Herhaal dat, wanneer je een dikker boekje wilt, meerdere keren. Doe het wel zo, dat je een zigzag strook krijgt.

**Stap 2:** Verstevig de voorkant en de achterkant van je boekje met een stuk karton en plak daar eventueel ook nog een gekleurd vel papier overheen.



**Stap 3:** Print een foto van je hoofdpersoon en plak die op de voorkant. Schrijf zijn of haar naam erbij.

**Stap 4:** Open nu het boekje, maak kopjes van de onderwerpen die je erin wilt noteren en begin met vullen. Klaar.



### Voor de docent

Op [deze pagina](#) kunt u meer informatie vinden over wat een leporello is en hoe u die maakt.

Deze opdracht leent zich uitstekend voor differentiëren. Aan meerkunners kunt u hogere kwaliteitseisen stellen.



#### Lessuggestie 4: Dieren waarvan je zou willen dat ze niet bestonden

Bulle zegt dat hij een boek heeft met de titel: *Dieren waarvan je zou willen dat ze niet bestonden*. In het boek zouden de meeste fantastische diersoorten staan.

##### Opdracht:

Verzin zelf één of twee 'dieren waarvan je zou willen dat ze niet bestonden' en teken, fotografeer of knutsel deze. Denk bij het verzinnen niet alleen aan dieren die echt bestaan en die je griezelig of gevaarlijk vindt. Ook fantastisch gekleurde dieren, heel grote of juist heel kleine dieren zijn mogelijk.



#### Lessuggestie 5: geheimschrift

*Dr. Proktors Teletijdtobbe* begint met een ansichtkaart die in geheimschrift is geschreven. Wanneer is het handig om een bericht in geheimschrift te schrijven? Heb je het wel eens gedaan?

##### Opdracht:

Schrijf een bericht in geheimschrift. Deze mag je zelf bedenken of je mag je laten inspireren door bestaande geheimschriften. Kijk daarvoor bijvoorbeeld hier:

[Geheimschriften](#)



#### Lessuggestie 6: Eiffeltoren bouwen

De Eiffeltoren is een van de meeste bekende torens van de wereld. Hij is gebouwd ter gelegenheid van een wereldtentoonstelling. Die vond plaats in Parijs in 1889. De toren staat bekend om het gebruik van de vele stalen balken. Dat was indertijd een bijzonder materiaal voor een toren.

##### Opdracht:

Maak ook een toren maken van bijzonder materiaal. Gebruik bijvoorbeeld [rietjes](#) die in elkaar worden geschoven of kubussen van stroken papier. Probeer tot zo'n hoog mogelijke toren te komen.

##### Voor de docent:

- U kunt hier ook een wedstrijd van maken tussen uw leerlingen. Wie maakt de hoogste?

- U kunt deze opdracht ook in de vorm gieten van een experiment: welk materiaal leent zich best voor het maken van een toren?



### Lessuggestie 7: Als ik een tijdmachine had...

Naar welke tijd zou je zelf willen worden geflitst als de Teletijdtoebbe van doktor Proktor echt bestond? Of wil je juist niet worden weggeflitst? Schrijf een verhaal over jouw gedachten hierover. Gebruik minstens een hele bladzijde uit je schrift. Wanneer je ervoor kiest om gebruik te willen maken van de Teletijdtoebbe, schrijf dan ook waarom je juist naar een speciale tijd wilt reizen. Wat zou je daar willen doen?



### Lessuggestie 8: Wie is het eerst bij Doktor Proktorspel

De reis van Lise en Bulle begint en eindigt in Oslo. Tussendoor reizen de twee kinderen naar Frankrijk en beleven ze grote avonturen.

#### Opdracht:

Maak een Doktor Proktorspel.

#### Nodig:

Een leeg ganzenbordspel (een sjabloon)  
Pionnetjes met afbeeldingen van Bulle, Lise, Claude Cliche, Juliette  
Margarine, Raspa en doktor Proktor.  
Eén of twee dobbelstenen  
Alles wat je handig vindt om het spel te versieren

#### Ga als volgt te werk:

- 1) Print een sjabloon van een ganzenbordspel bijvoorbeeld [deze](#). In het midden wacht doktor Proktor. Zet daar dus een afbeelding van hem neer.
- 2) Bedenk nu situaties die vertraging kunnen opleveren tijdens de 'reis' van hokje 1 naar hokje 63 waar doktor Proktor is.  
De hindernissen moeten ergens in het boek voorkomen. Plaats deze hindernissen elk in één van de hokjes van het ganzenbordspel. Schrijf de spelregels die je hebt bedacht op zodat er geen verwarring over kan ontstaan tijdens het spelen.

#### *Enkele voorbeelden van hindernissen:*

- Lise en Bulle spelen de Marseillaise, sla twee beurten over.
- Of: Claude Cliché zit Bulle en Lise op de hielen, gooi nog een keer.
- Of: Lise is in een varkenskot gevallen en moet zich wassen, sla twee beurten over.

Let op: bedenk minstens zes hindernissen of opdrachten.

- 3) Kopieer nu van Bulle, Lise en Doktor Proktor elk een mooie afbeelding uit het boek (bijvoorbeeld doktor Proktor op de binnenzijde van de omslag, Lise op

bladzijde 74 en Bulle op bladzijde 34 – vergroot de afbeeldingen eventueel en plak ze op een kartonnetje dat je aan de onderkant omvouwt zodat je poppetje blijft staan. Je kunt ze ook op een blokje plakken.)

- 4) Alle spelers kiezen nu een personage en zetten die op het woordje **Start**. Het spelen kan beginnen. Ieder gooit een keer met de dobbelsteen en degene met de hoogste punten mag beginnen.  
Veel plezier!



### Lessuggestie 9: scène naspelen

#### Opdracht:

Kies een scène uit het boek en maak er een toneelstukje van. Om je te helpen krijg je hier drie voorbeelden van scènes.

- Bulle als Napoleon (scène vanaf bladzijde 205)
- Bulle in een weiland met een stier en met Eddy Merckx (scène vanaf bladzijde 146 tot en met bladzijde 157 eerste witregel)
- Lise in het varkenskot (scène vanaf bladzijde 247)

#### Voor de docent:

Deze opdracht leent zich uitstekend voor een week- of projectafsluiting.



### Lessuggestie 10: de meest fantastische uitvinding ooit

Doktor Proktor staat bekend om zijn geweldige uitvindingen. Wat zou jij willen uitvinden?

#### Opdracht:

Maak een model (een prototype) van een voorwerp dat je wilt uitvinden. Denk eerst goed na aan welke eisen je voorwerp moet voldoen. Verzamel dan de juiste materialen om te gebruiken en ga aan de slag. Na afloop moet je kunnen uitleggen waarom je je voorwerp op een bepaalde manier hebt gebouwd. Wat wil je met je prototype bereiken?

### Afronding

Laat de eindproducten door de leerlingen in de klas presenteren of maak er een tentoonstelling van die u, bijvoorbeeld, tijdens een ouderavond kunt tonen of een semi-permanente plaats op uw school kunt geven. Ook kunt u ervoor kiezen om een voorstelling te geven voor de ouders van uw leerlingen en andere belangstellenden.

## Bijlage 1: Gebruikte links

Lessuggestie 3: <http://mydailyteacup.nl/leporello-boekje-maken/>

Lessuggestie 5: <https://detectieve-speurneus.webnode.nl/geheimschrift/>

Lessuggestie 6: <https://woordenbeeldclub.com/rietjes>

Lessuggestie 8: <https://pleinm.files.wordpress.com/2012/06/ganzenbord-10462.jpg>





5) De titel van het boek is goed / niet goed gekozen omdat:

---

---

---

---

6) Hoe vind je het boek?

- |                                  |                                   |
|----------------------------------|-----------------------------------|
| <input type="radio"/> – leuk     | <input type="radio"/> – droevig   |
| <input type="radio"/> – spannend | <input type="radio"/> – makkelijk |
| <input type="radio"/> – grappig  | <input type="radio"/> – moeilijk  |
| <input type="radio"/> – saai     |                                   |
| <input type="radio"/> – anders:  |                                   |

---

---

7) Eén ding dat ik over het boek wil zeggen:

---

---

---

---

---



8) Het boek krijgt van mij:

